

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจแก้ปัญหาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ สามารถคิดเป็นแก้ปัญหาเป็น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เป็นกลุ่มสาระที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ เพราะคณิตศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีความสำคัญและมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบ ระเบียบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหา และสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ดังนั้นจึงเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนจึงมีความสำคัญมาก การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายการออกแบบการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 2)

คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งยากต่อการเรียนรู้และการทำความเข้าใจ จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ และยังไม่บรรลุตามเป้าหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 (2553 : 22) รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2549-2550 โดยสรุปไว้ว่า ปัญหาการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรต่ำ ความสามารถทางการคิดคำนวณมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากการศึกษาปัญหาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของผู้วิจัย พบว่าครูยังใช้การสอนแบบเดิมครูยังไม่ได้เปลี่ยนวิธีสอน นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และครูขาดการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียน

คิดเป็นทำเป็นขาดการฝึกคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาและนำเสนอการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการ ยังมีการจัดน้อยมาก คืออยู่ในระดับร้อยละ 14-28

ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาด้านคณิตศาสตร์จึงนับว่าเป็นการพัฒนาประเทศที่สำคัญ และการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งจะเน้นให้เยาวชนทุกคนได้เรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิตตามศักยภาพ ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถทางคณิตศาสตร์ที่เพียงพอ สามารถนำความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป ดังนั้นจึงเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วว่า ผู้เรียนจะต้องนำความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต และศึกษาต่อ การมีเหตุมีผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 10)

แม้ว่านโยบายการศึกษาชาติจะให้ความสำคัญกับการเรียนรู้คณิตศาสตร์ แต่ที่ผ่านมาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร ที่กล่าวว่า ปัญหาสำคัญที่สุดที่ครูผู้สอนพบอยู่เสมอ คือ นักเรียนส่วนใหญ่มักทำโจทย์ปัญหาไม่ได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่มีคุณภาพต่ำและไม่น่าพึงพอใจ ผลการสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2553 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ระดับประเทศ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 34.85 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.96 และโรงเรียนบ้านคู่น้อย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.29 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. 2553 : 8) นอกจากนี้ผลการสอบปลายปี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งโรงเรียนตั้งเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ที่คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 65.00 พบว่า คะแนนเฉลี่ยได้เพียง ร้อยละ 59.45 และจากการวิเคราะห์สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจและด้านการคิดคำนวณพบว่า โจทย์ปัญหาเป็นเรื่องที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่สุด (โรงเรียนบ้านคู่น้อย. 2553 : 12)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวครูจึงได้คิดปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการสอนมาใช้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ กระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจหรือเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนของนักเรียนให้มีความกระตือรือร้น สนใจหรือมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ซึ่งเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ครูสามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาเรื่องโจทย์ปัญหาที่ต้องอาศัยความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ของนักเรียน คือการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL

(Know-Want-Do-Learned) เนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัยและเนื้อหาสาระ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ส่งเสริมนักเรียนเรียนอย่างมีความสุข ไปพร้อมกับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าการจัดการเรียนรู้แบบ KWDL ที่ได้มาจากแนวคิดของ โอเกิล ซึ่งเป็นอักษรย่อจาก K=(What we know) เรารู้อะไรอยู่บ้างแล้ว W = (What we want to know) เราต้องการจะรู้อะไร D = (What we did) เราทำอะไร L = (What we learned) เราเรียนรู้อะไร เรามีวิธีศึกษาคำตอบอย่างไร และมีขั้นตอนการคิดคำนวณอย่างไร (วัชรมา เล่าเรียนดี. 2549 : 97) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนฝึกคิดวิเคราะห์ โจทย์คณิตศาสตร์อย่างเป็นขั้นตอน และละเอียดถี่ถ้วน นักเรียนเข้าใจ โจทย์ได้อย่างชัดเจน และสามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญอีกวิธีหนึ่ง และสามารถจัดการเรียนได้อย่างหลากหลายรูปแบบ โดยจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล จัดให้นักเรียนเรียนเป็นคู่ เพื่อเน้นการมีส่วนร่วมในการเรียน นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ ใช้เกณฑ์ความสามารถในการจัดกลุ่ม นักเรียนจึงมีโอกาสพัฒนาทักษะทางสังคมและเสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนได้รับรู้ถึงคุณค่าของตนเองในการทำงานเป็นกลุ่มเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยครูเป็นผู้ให้ความรู้ นักเรียนฝึกทำกิจกรรมด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝนความสามารถในการคิดวิเคราะห์

เนื่องจากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL จะมีแผนผังหรือตารางประกอบ กระตุ้นนักเรียนให้รู้จักใช้คำถาม แล้วบันทึกลงในแผนผังแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน ซึ่งข้อมูลในการบันทึกในแต่ละขั้นตอนจะผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน ชัดเจนแบบค่อยเป็นค่อยไป ได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อน สามารถเรียนรู้ได้ทันเพื่อน นักเรียนได้ทำงานอย่างสนุกสนาน และมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ละออง ลำเทียน (2550 : 74) ได้รายงานผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างความรู้แบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างความรู้แบบร่วมมือสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมโดยวิธีต่างๆ อย่างหลากหลาย ทำให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ส่งผลการเรียนรู้ และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยจึงสนใจนำเทคนิค KWDL กับการจัดการเรียนรู้ปกติ มาจัดการเรียนรู้ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เพื่อประเมินความแตกต่างประสบการณ์และผลการเรียนรู้ ซึ่งผลของการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้ได้ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความแตกต่างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL กับการจัดการเรียนรู้ปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL กับการจัดการเรียนรู้ปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL มีประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ปกติ
2. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหา สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ปกติ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มไม่เท่าเทียมทดสอบหลังอย่างเดียว (Non-equivalent Control Group Posttest Only Design) โดยมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้

กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านดู่น้อย จำนวน 15 คน

กลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนลินฟ้าวิทยาคาร จำนวน 15 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการแก้โจทย์ปัญหา คณิตศาสตร์

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาตัวแปร ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธี คือ

3.1.1 การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL

3.1.2 การจัดการเรียนรู้ปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหา

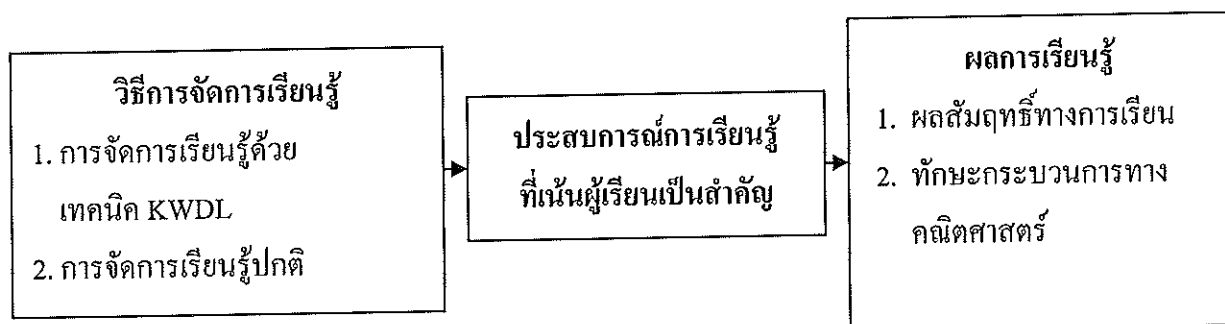
คณิตศาสตร์

3.2.3 ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555 ถึง วันที่ 2 มีนาคม 2555 ใช้เวลาทดลอง 14 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การประเมินความแตกต่างประสพการณ์และผลการเรียนรู้ เรื่อง การแก้โจทย์ ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL กับการจัดการเรียนรู้ปกติ เขียนกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมโดยวิธีต่างๆ อย่างหลากหลาย โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ซึ่งสามารถประเมินได้จากพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1.1 การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนทำให้เกิดการเรียนรู้ และมีการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งทางกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ผ่านการลงมือกระทำ

1.2 การกระตุ้นให้ผู้เรียนประเมินผลตนเอง หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียน ได้ตรวจสอบความรู้ตนเอง โดยการตั้งคำถามให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถ

1.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Diversity) หมายถึง การดำรงอยู่ของความแตกต่าง และหลากหลายของการเรียนรู้ เป็นสภาพที่ช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้แล้วทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

1.4 จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Classroom Environment) หมายถึง จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา ตลอดจนช่วยสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ลำดับขั้นตอนของการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมของการแปลงหลักสูตรสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ที่ผู้สอนเตรียมการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน สภาพของผู้เรียนและความพร้อมของโรงเรียน และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้มีส่วนสำคัญประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียน และการประเมินผู้เรียน

3. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

3.1 สารสำคัญ

3.2 มาตรฐาน

3.3 ตัวชี้วัด

3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.5 สารการเรียนรู้
- 3.6 กิจกรรมการเรียนรู้
- 3.7 สื่อและแหล่งเรียนรู้
- 3.8 การวัดผล/ประเมินผล
- 3.9 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร
- 3.10 บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

4. การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWDL หมายถึง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนในการสอน ดังนี้

- 4.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
- 4.2 ชี้นสอนเนื้อหาใหม่ มีกิจกรรม ดังนี้

4.2.1 ครูนำเสนอโจทย์ปัญหาให้กับนักเรียนทั้งชั้น แล้วให้นักเรียนร่วมกันอ่านวิเคราะห์โจทย์และแก้ปัญหา ตามแผนผัง KWDL

4.2.2 นักเรียนฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มๆ กลุ่มละ 4-5 คน โดยครูคอยแนะนำ ร่วมกันปฏิบัติงานตามบัตรกิจกรรม KWDL

- 4.3 ชี้นฝึกทักษะโดยอิสระ
- 4.4 ชี้นสรุปบทเรียนและประเมินผล

5. การจัดการเรียนรู้แบบปกติ หมายถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยยึดหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครู ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามขั้นตอน 6 ขั้น ดังนี้

5.1 ชี้นทบทวนความรู้เดิม หมายถึง การทบทวนความรู้ที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้ว

5.2 ชี้นสอนเนื้อหาใหม่ หมายถึง การสอนเนื้อหาที่นักเรียนไม่เคยเรียนมาก่อนโดยเปลี่ยนจากการใช้ของจริง รูปภาพ มาใช้ตัวเลขและเครื่องหมายแทน

5.3 ชี้นสรุป หมายถึง การสรุปเรื่องที่เรียนเป็นวิธีลัด โดยให้นักเรียนสังเกตหรือทดลองปฏิบัติ แล้วช่วยสรุป

5.4 ชี้นฝึกทักษะ หมายถึง การฝึกทำกิจกรรมตามบัตรงาน แบบฝึกหัดจากบทเรียน

5.5 ชี้นนำความรู้ไปใช้ หมายถึง การคาดหวังว่านักเรียนจะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ การทดลองปฏิบัติจากสถานการณ์จำลอง

5.6 ชี้นประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยว่านักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

6. ผลการเรียนรู้ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการได้รับการพัฒนาทักษะทางการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ที่เรียนไปแล้วว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยวัดพฤติกรรมถึงการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6.2 ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ หมายถึงความสามารถของบุคคลในการที่จะนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วย ดังนี้

6.2.1 ทักษะกระบวนการการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการหาคำตอบ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และสามารถ ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

6.2.2 ทักษะกระบวนการด้านการให้เหตุผล หมายถึง ความสามารถอธิบายเหตุผล ประกอบการหาคำตอบ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

6.2.3 ทักษะกระบวนการด้านการสื่อสาร /การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ หมายถึง ความสามารถในการแสดงในรูปประโยคสัญลักษณ์เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหา เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้

6.2.4 ทักษะกระบวนการด้านการเชื่อมโยงความรู้ต่างๆทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ หมายถึง ความสามารถเชื่อมโยงความรู้ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับวิชาอื่นได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์
2. ทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ
3. ทำให้ได้แนวทางในการประเมินประสบการณ์การเรียนรู้ ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น